

«Λόγια βίας» (θεατρικό εργαστήριο)

«Λόγια βίας»

Το θεατρικό εργαστήριο “Λόγια βίας” σχεδιάστηκε από τις **ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ** φοιτήτριες του Τμήματος Θεάτρου του Α.Π.Θ. Καλαϊτζίδου Πελαγία, Σιωπίδου Αναστασία, Χαϊνά Δημήτρα, Χουχούμη Γεωργία, με την εποπτεία της Άβρας Αυδή και της Μελίνας Χατζηγεωργίου, στο πλαίσιο του μαθήματος “Το θέατρο στο σχολείο”. Αξιοποιήθηκε η μέθοδος του Εκπαιδευτικού Δράματος. Το εργαστήριο παρουσιάζεται σε απλουστευμένη μορφή, για να δοθεί η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να το εφαρμόσει.

ΘΕΜΑ: Το φαινόμενο της βίας στο σχολείο

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟ ΕΡΩΤΗΜΑ: Τι προκαλεί τη βία;

ΥΠΟΕΡΩΤΗΜΑΤΑ: Τι ευθύνη φέρει το θύμα; Τι μερίδιο ευθύνης έχουν αυτοί που ασκούν τη βία, καθώς και αυτοί που δεν την αποτρέπουν; Πόσο ευθύνεται το οικογενειακό περιβάλλον;

ΠΗΓΗ-ΕΡΕΘΙΣΜΑ: Η αληθινή ιστορία του Δημήτρη Πατμανίδη.

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟ: Το γράμμα του Δημήτρη Πατμανίδη.

ΡΟΛΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ: Ψυχολόγοι-ερευνητές, μαθητές του σχολείου, μαθητές που ασκούν βία, μαθητές που δεν αποτρέπουν τη βία, ρόλος παιδιού.

ΡΟΛΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟ: Ψυχολόγος, μητέρα, διευθυντής.

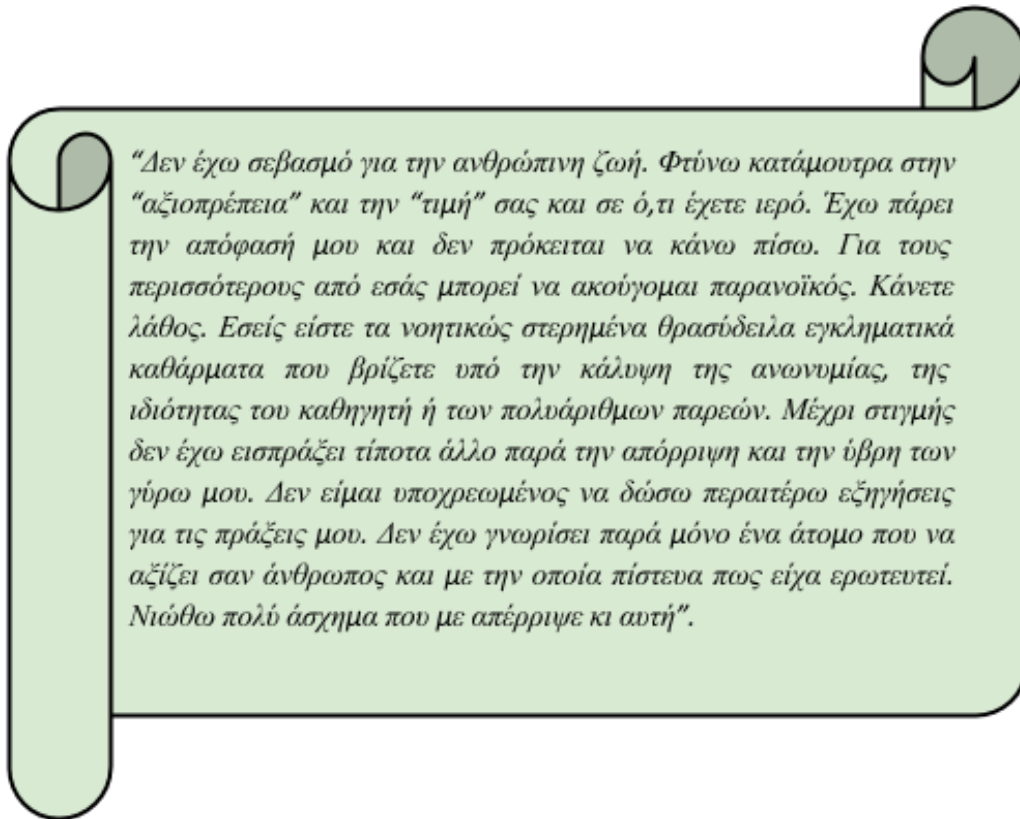
ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

Συμβούλιο ψυχολόγων: αυτοσχεδιασμός με **ΔσΡ** (δάσκαλο σε ρόλο) και **ΜσΡ** (μαθητές σε ρόλο)

Ο δάσκαλος/ δασκάλα σε ρόλο ψυχολόγου συντονίζει το συμβούλιο. Οι μαθητές είναι σε ρόλο ψυχολόγων και κάνουν ερωτήσεις, προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες για την υπόθεση.

ΔσΡ ψυχολόγου

Καλημέρα, σας κάλεσα εδώ με αφορμή ένα γράμμα, το οποίο άφησε στο σχολείο του ένας μαθητής, ο Δημήτρης, και μετά εξαφανίστηκε. Το γράμμα μάς το έστειλε η διευθύντρια του σχολείου. Θα σας το διαβάσω, για να συζητήσουμε την υπόθεση.

Τι εντύπωση σας δημιούργησε το γράμμα; Νομίζετε ότι υπάρχει κάτι το ανησυχητικό; Τι εντύπωση έχετε για αυτό το παιδί; Τι πιστεύετε ότι μπορεί να φταίει;

Συνεπώς η διευθύντρια δικαίως θορυβήθηκε και μας έστειλε το γράμμα του Δημήτρη.

Από τη διευθύντρια και από συμμαθητές του έχω πάρει κάποιες πληροφορίες για το παιδί. Τι θα θέλατε να μάθετε;

(Ο/Η δάσκαλος/α δίνει τις παρακάτω πληροφορίες σε ερωτήσεις των μαθητών)

Το παιδί κατάγεται από οικογένεια αλλοδαπών. Η μητέρα και το παιδί έχουν δεχτεί λεκτική και σωματική βία από τον πατέρα, ο οποίος ήταν αλκοολικός και τους παράτησε. Η μητέρα δεν έβλεπε και πολύ το παιδί λόγω δουλειάς (εσωτερική, έβγαινε μια φορά τη βδομάδα). Το παιδί έμενε στην αδελφή του, έβλεπε ότι δεν είχε φίλους, αλλά δεν καταλάβαινε τι συνέβαινε. Ήταν απεγνωσμένος.

Το παιδί φαίνεται ότι υπήρξε κατ' επανάληψη θύμα λεκτικής και σωματικής βίας στο σχολείο. Το κορυφαίο επεισόδιο, πριν εξαφανιστεί, ήταν ότι δύο συμμαθητές του τον πέταξαν σε έναν κάδο σκουπιδιών.

Ακολουθεί συζήτηση που τελειώνει ως εξής.

ΔσΡ ψυχολόγου

Σας ευχαριστώ για σήμερα. Οι έρευνες θα συνεχιστούν, για να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα και στο σχολείο και με τον Δημήτρη, εφόσον βρεθεί. Θα επικοινωνήσουμε ξανά.

Αφήγηση

Αφού μάθαμε όλα αυτά για τη ζωή του Δημήτρη, τώρα μπορούμε να φανταστούμε κάποιες σκηνές από τη ζωή του.

Δημιουργία σκηνών και παρακολούθηση σκέψης

Σκηνές-τίτλοι: χωρίζουμε τα παιδιά σε 4 ομάδες και τους ζητάμε να μας δείξουν κάποιες σκηνές από τη ζωή του Δημήτρη στο σχολείο που έχει δεχτεί διάφορες μορφές βίας (λεκτική, σωματική, ψυχική). Ζητούμενο είναι να φαίνονται τα κίνητρα του θύτη, μας ενδιαφέρει όμως να δούμε και τον ρόλο των παιδιών που δεν ασκούν βία. Τι κάνουν; Πώς συμπεριφέρονται; Ζητάμε από μια ομάδα να αναπαραστήσει τη σκηνή του κάδου. Δίνουμε χρόνο, για να την οργανώσουν και για να σκεφτούν έναν τίτλο για τη σκηνή τους.

Παρακολούθηση σκέψης

Στην παρουσίαση των σκηνών καλούμε τους μαθητές εκφράσουν τις ανομολόγητες σκέψεις των ρόλων που συμμετέχουν στη σκηνή.

Σχολιασμός όλων των σκηνών

Τι είδαμε; Τι παρατηρήσαμε σε αυτή τη σκηνή; Τι επιπλέον μάθαμε για το Δημήτρη; Τι μάθαμε για τους υπόλοιπους μαθητές;

Στόχος: να μάθουμε πώς νιώθουν τα παιδιά θύματα και τι σκέφτονται τα παιδιά θύτες.

Αφήγηση

Ενώ οι έρευνες συνεχίζονται από τους ψυχολόγους, κάποιος συμμαθητής του Δημήτρη, τον είδε σε ένα πάρκο να κάθεται σκεφτικός με ένα όπλο στα χέρια του. Ο μαθητής τρόμαξε πολύ, γιατί είχε διαβάσει και το γράμμα και έτρεξε κατευθείαν να ειδοποιήσει την αστυνομία.

Δημιουργία στάσης του ρόλου και παρακολούθηση σκέψης

Ζητούμε από τα παιδιά να σκεφτούν και να δείξουν στο «μοντέλο», που παίρνει τον ρόλο του Δημήτρη, πώς θα μπορούσε να κάθεται ο Δημήτρης στο πάρκο. Αφού δούμε μερικές προτάσεις, ζητούμε να αποφασίσουν ποια είναι η πιο πιθανή στάση του Δημήτρη. Κρατάμε αυτή τη στάση και κάνουμε την παρακολούθηση σκέψης. Ζητάμε δηλαδή από τα παιδιά να μας πουν τι μπορεί να σκέφτεται ο Δημήτρης. Μια φράση σε πρώτο πρόσωπο.

Αφήγηση

Ο Δημήτρης καθόταν και έκανε όλες αυτές τις σκέψεις. Σκεφτόταν κυρίως αν θα χρησιμοποιούσε τελικά αυτό το όπλο που ήταν ακόμη άδειο, χωρίς σφαίρες. Ήταν πολύ προβληματισμένος και απορροφημένος στις σκέψεις του, όταν ξαφνικά άκουσε φωνές. Σηκώνοντας το κεφάλι, βλέπει μια ομάδα τριών παιδιών μεγαλύτερων από αυτόν να βρίζουν ένα μικρότερο παιδί που έμοιαζε ξένος. Φαινόταν μάλιστα πως πήγαιναν να το χτυπήσουν. Την ώρα που παρακολουθούσε το περιστατικό, κάποιες σκέψεις άρχισαν να τον κατακλύζουν. Αναρωπιόταν αν έπρεπε να βοηθήσει το παιδί με κίνδυνο να ξαναμπλέξει ή να αδιαφορήσει και να αφήσει το παιδί να πάθει ό,τι και ο ίδιος. Καθώς έκανε αυτές τις σκέψεις, άρχισε να ακούει φωνές. Δικές του ή άλλων ανθρώπων. Ήταν μπερδεμένες και του έφερναν σύγχυση. Ας δούμε ποιες ήταν αυτές οι φωνές.

Κύκλος συνειδησης: Χωρίζουμε τα παιδιά σε δύο κύκλους έναν εσωτερικό και έναν εξωτερικό. Οι έξω αντιπροσωπεύουν τη συνειδηση του Δημήτρη, τις σκέψεις του, και οι μέσα τον ίδιο τον Δημήτρη που θα αποφασίσει. Ζητούμε από τα παιδιά στον εσωτερικό κύκλο να κλείσουν τα μάτια και από τα παιδιά στον εξωτερικό κύκλο να σκεφτούν από μια σκέψη που θα μπορούσε να έχει ο Δημήτρης (π.χ. θα τον βοηθήσω). Στην αρχή τα παιδιά λένε ένα-ένα φωναχτά τη σκέψη τους. Μετά γυρνάνε γύρω-γύρω από τα παιδιά που βρίσκονται στον εσωτερικό κύκλο και λένε και πάλι ένας-ένας φωναχτά τη σκέψη του. Τέλος γυρίζουν γύρω από τα παιδιά, ψιθυρίζοντας όλοι μαζί ταυτόχρονα τις σκέψεις τους. Όταν τους δοθεί σήμα, αυξάνουν την ένταση και όταν τους ξαναδοθεί, χαμηλώνουν και σταματάνε. Τα παιδιά από τον εσωτερικό κύκλο μας λένε τι αποφάσισαν να κάνουν ως Δημήτρης. Στη συνέχεια αλλάζουν θέσεις και επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία. Κρατάμε την απόφαση της πλειοψηφίας.

Αφήγηση

Ο Δημήτρης αισθάνθηκε την ανάγκη να μιλήσει με αυτό παιδί.

Αν αποφασιστεί από την πλειοψηφία να βοηθήσει ο Δημήτρης το θύμα, ακολουθεί η παρακάτω αφήγηση: *Ο Δημήτρης τον βοήθησε να διώξουν τους παραξίεις και ύστερα άρχισαν να μιλάνε.*

Αν αποφασιστεί από την πλειοψηφία να μη βοηθήσει ο Δημήτρης το θύμα, ακολουθεί η παρακάτω αφήγηση: *Τα τρία αγόρια έβρισαν το παιδί και έφυγαν. Αυτό τρομαγμένο πλησίασε τον Δημήτρη και αρχίζει να του μιλάει.*

Συζήτηση σε ζευγάρια: Χωρίζουμε τους μαθητές σε ζευγάρια. Οι μισοί είναι σε ρόλο Δημήτρη και οι άλλοι μισοί σε ρόλο του άλλου παιδιού θύματος.

Προετοιμασία: Τους ζητούμε να σκεφτούν τι θα μπορούσαν να συζητήσουν αυτοί οι δύο άνθρωποι. Ακούμε μερικές σκέψεις και μετά τους αφήνουμε να στήσουν τις

συζητήσεις τους όλοι μαζί ταυτόχρονα. Τους σταματούμε και ακούμε δύο τρία ζευγάρια.

Συζήτηση

Πώς επηρέασε η συζήτηση αυτή τον Δημήτρη;

Αφήγηση: *Τελικά η αστυνομία εντόπισε τον Δημήτρη και κάλεσε τη μητέρα του, για να τον παραλάβει. Όταν γύρισαν στο σπίτι, η μητέρα άνοιξε την ψυχή της και μίλησε στον Δημήτρη. Του είπε πόσο πολύτιμος είναι για αυτήν και τελικά τον έπεισε να δεχτούν την προσφορά οικογενειακής θεραπείας που προσέφερε το Κέντρο ψυχολογικής στήριξης της περιοχής. Οι ψυχολόγοι του ιδρύματος κλήθηκαν από τη Διεύθυνση του σχολείου να συζητήσουν με μαθητές για το θέμα της ενδοσχολικής βίας. Οι ψυχολόγοι, εκτός από τη συζήτηση, οργάνωσαν με τους μαθητές και το παιχνίδι “Εσύ φταις”.*

Εσύ φταις: Πέντε καρέκλες που συμβολίζουν τους πέντε πιθανούς φταίχτες: τον πατέρα, τη μάνα, τους μαθητές που ασκούν βία, τους μαθητές που δεν την αποτρέπουν και τους καθηγητές. Ζητάμε από τα παιδιά να πάνε ένα-ένα μπροστά από την καρέκλα που συμβολίζει το άτομο το οποίο πιστεύουν πως ευθύνεται για αυτό που συνέβη και να πουν ‘ΕΣΥ ΦΤΑΙΣ’ και να εξηγήσουν το γιατί. Στη συνέχεια στέκονται πίσω από την καρέκλα που διάλεξαν.

Αφήγηση: *Το παιχνίδι αυτό προβλημάτισε ιδιαίτερα τους μαθητές. Ο καθένας λοιπόν έγραψε κάτι στο ημερολόγιό του.*

Ημερολόγια (σε ομάδες): Χωρίζουμε τα παιδιά σε 4 ομάδες. Η μια ομάδα σε ρόλο μαθητών που συμμετείχαν στο σκηνικό του κάδου, ενώ οι άλλες τρεις σε ρόλο άλλων μαθητών. Τους ζητούμε να γράψουν λίγες φράσεις σε ημερολόγιο, με βάση όλα όσα συνέβησαν.

Ομαδικό γλυπτό: Βία και το αντίδοτο της βίας

Συζήτηση αναστοχασμού: Σας θυμίζει αυτή η ιστορία κάτι από τη δική σας ζωή;

Δημιουργική έκφραση

Θέμα: Η βία και το αντίδοτο της βίας

Κάθε μαθητής επιλέγει ένα είδος κειμένου και αναπτύσσει το θέμα. Το κείμενο μπορεί να είναι θεατρικός διάλογος, ποίημα, διήγημα, επιστολή, δοκίμιο, άρθρο σε μαθητικό περιοδικό, κ.ά. Μπορεί ακόμη να είναι ένα πολυτροπικό κείμενο, πχ. αφίσα, βιντεάκι με εικόνα, λόγο και μουσική κ.ά.

Πηγή: Δίκτυο κατά της βίας στο σχολείο <http://2dim-karyst.eyv.sch.gr/>